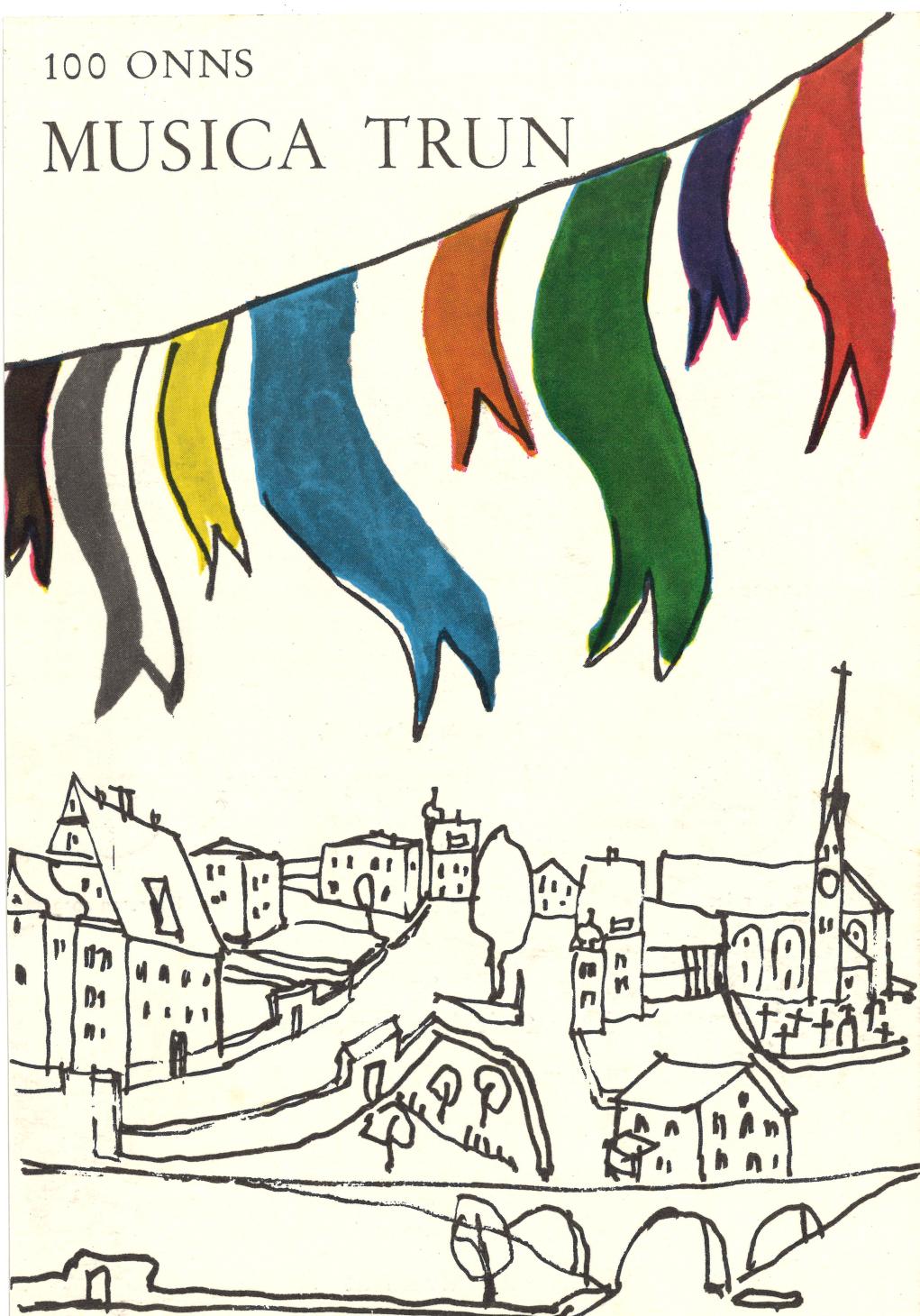

100 ONNS

MUSICA TRUN

1864 — 1964

100 onns
musica instrumentalala
Trun

1864 - 1964

Festivitat commemorativa ils 5 da feñadur 1964
a Trun

Maletg della cuviarta da pictur-artist Mattias Spescha, anterius com-member della societad da musica Trun.

Stampa Romontscha, Mustér 1964

Risguardei tier Vossas cumpras de vestgadira e
d'uniformas de musica l'industria indigena

TRJNS

Program

*dil giubileum da 100 onns della societad da musica Trun
ils 5 da fenadur 1964*

07.00 Revegl entras la societad giubilara.

07.30 Messa per ils musicants defuncts en baselgia parochiala «Libera» e viseta al santeri.

11.00—11.45 Recepziun dellas societads hospitontas.

11.45 Til alla piazza festiva.

12.00 Avertura entras la societad giubilara.

Plaid da beneventaziun da mistral G. Vincenz, president dil comite d'organisazion.

Producziuns dellas societads hospitontas:

Societad da musica Sedrun

Societad da musica Rabius

Societad da musica Breil

Societad da musica Andiast

Plaid dil president communal da Trun, deputau Josef Job

Chor cecilian Trun,

Societad da musica Danis/Tavanasa

Chor viril Zignau.

«Musica matutina»

cantada festiva, composizion da scol. sec. Ed. Lombriser, text da scol. Alfons Vinzens.

Plaid dil president dell'Uniun da musica cantonal da delegau dell'uniun da musica svizzera, scol. Lud. Morell, Samedan.

Uniun da tamburs Rabius
Societad da musica Surrein
Chor viril Trun
Societad da musica Sumvitg
Societad da musica Mustér

Honoraziun dils veterans cantonals e federais.

Plaids ufficials ed occasinals.

Producziuns libras tenor annunzias.

Conclusiun ufficiala ca. allas 18.00

Festivitad della sera en halla communal

Avertura della cassa allas 19.45 — Entschatta allas 20.30.
«100 onns musica Trun» representazion giubilara en 5 mal-
letgs da mistral G. Vincenz.

Sera hilarica e sault. — Notg libra.

*La musica tenin nus tut schi car:
Ils Reins cun lur ramur,
Pasturs sill'alp e prers el sanctuar,
Cun sia faultsch il pur,
La matta sper la platta-fiug cantond,
Da sera sontg'il tat,
Il buob la mistralia a schulond,
Trumbetta sun'il mat.*

† Pader Maurus Carnot

Cronica giubilara

da mistral Gieri Vincenz, ant. commember e veteran cantunal

Scriver la historia, la cronica d'ina societad da 100 onns ei in pensum honorific ch'ins fa bugen — schi hanaus ch'el ei ed incumpleta che la raccolta sa esser. L'emprema obligaziun dil cronist ei bein d'exprimer alla venerabla giubilara sia gratulaziun cordiala e giest era en num dils vischins da Trun, cum il medem mument engraziar da cor ad ella per tut sias prestaziuns nuninterruttas en favur della veta culturala dil vitg e della vischnaunca duront in tschentaner entir-entratg. Possi quella fiasta giubilara dil centenari esser l'inauguraziun d'in secund tschentaner en favur digl art, della recreaziun dil pievel en uras festivas e trestas, adina tenor la devisa: Per Diu e per la patria!

Ils fundaturs

Vulend perscrutar la historia «primitiva» della societad da musica Trun — «La cumpignia de musicants» — «La societad Musicala» «La Blechmusica de Trun», savein nus deplorablamein buca sebasar sin protocols e documents autentics da num. Tals havein nus per biars dils emprems onns dell'esistenza buca saviu eruir. Perencunter existan ils quens menai della societad nuninterruttamein da 1864—1892. Cefras e texts da quels mudests cudaschets dian in bienton. Pigl ulteiriur stuein nus per quels onns sebasar sin la tradizion q. v. d. sin il dir da persunas pli veglias, che han aunc enconuschiu ils fundaturs e musicants dils emprems onns.

Tgi ch'ei propi stau gl'inspiratur della fundaziun, savein nus buc. Igl emprem carnet da quens entscheiva cun notaziuns d'ina collecta denter ils vischins (major Carigiet alla testa cun 30 frs.) e cun las entradas dils commembers fundaturs, mintgin cun 27 frs.:

Benedetg Albin, scolast
Defundis Decurtins, Gravas
Maisch Toni Lombriser, Gravas
Giachen Rest Cagienard, Pustget
Giachen Martin Curschellas, Pustget
Ludivic Decurtins (posterior pres. comm.)
Giachen Giusep Maissen, Pustget

Quellas entradas, ina biala collecta (rd. 180 frs.) e respectablas taxas d'entrada e la vendita da 12.5 clofters lenna alla «Fabrica» per 11 frs. il clofter (carteivel ina donazion della vischnaunca) lubeschan als fundaturs la cumpra da siat instruments per rd. 350 frs. Per la emprema ga vegn rendiu quen ils 2 d'avrel 1866 cun 503.45 frs. entradas e 488.76 frs. expensas.

Ils curaschus fundaturs restan dabiars onns persuls. Pér 1876 sa-vein nus constatar l'entrada d'in niev commember: Giachen Antoni Lombriser da Flutginas (1856—1925), sia veta in zun attaschau amitg della musica. El ha era il meret d'haver mess en salv ils emprems carnets da quens, ch'ein a nus ussa fetg survi. Igl onn 1879 suonda in pli grond «stausch» da treis commembiers novs: Pieder Antoni Lombriser, Flutginas (1860—1948), Martin Anselm Demund, Darvella (1855—1939) e Maisch Toni Lombriser, Zignau (1855—1939). Quels treis pagan mintgin 45 frs. entrada.

Ils emprems dirigents

Tenor notizias en igl emprem carnet da quens ha in cert scolast Carl Barghèr da Bludenz instruiu nos emprems musicants. Ils onns 1866—1868 duei el era haver dau la scola superiura a Trun. Daco ch'in scolast tudestg sesanfla da quels onns a Trun e cu el ei setratgs navien, ei buca d'eruir. (Steva el forsa en connex cun l'emprema fabrica da ponn, erigida a Trun 1865/66?).

Igl onn 1869 entupein nus il num da Sur caplon Flurin Kindle (1839-1909) da Triesen/Liechtenstein, da quei temps caplon a s. Martin/Sursaissa. Quei augsegner — tenor notizias en igl urbari a Sursaissa organist e cultivaus per la musica — vegnevi mintgaton a Trun — (il «fuorman» Alig mavi per el tochen o Tavanasa per 85 cts.) — procuravi las musicalias ed instruevi la petschna musica. El stevi magari plirs dis in suenter l'auter a Trun, fufi en dunsena tier il plevon e la musica pagavi la dunsena cun 3 frs. per di. Mintgaton buevan ils musicants era ina mesira en cumpignia cun il surveitscheivel caplon. Quella interessanta relaziun ha cuzzau tochen 1879, cura che Sur Kindle ha bandunau s. Martin. El ei morts 1909 en la Baviera.

1880 compara Luis Fry da Sumvitg (1856—1927) sco instrukter della musica. Siu num ei nudaus per la davosa gada sut ils 24 d'avrel 1887. Lu ha il cassier pagau ad el «per 6 stucs e per la breigia de mussar quels» 25 frs. Luis Fry va lu ell'America, retuorna entuorn 1924/25 a Trun e miera cheu 1927.

Tenor la tradiziun funczionava era il commember-fundatur Giachen Rest Cagienard, Pustget (1844—1888) denteren sco «capellmei-

ster». Zun talentaus per la musica e musicant da militer ch'el fuva, muncav'ei ad el buca las habilitads. El fuva insumma ina petga della societad. Ils exercezis vegnevan dalla bial'entschatta absolvi giun Pustget en sia casa, casa dils Cagienards (ussa da scol. Al. Maissen). Ins astga era supponer che siu frar, scolast Rest Tumaisch (1830—1907), il giubilar honorau da 50 onns scola (1851—1901), fubi per el in bien cussegliader. Perencunter gida Giachen Rest siu frar dus onns sco scolast-gidonten ed hagi mussau massa canzuns! — En la casa Cagienard fuva la musica adina beinvegnida. Cheu ha ella s'instrui e sunau biars onns — ils dus emprems en la glisch da varga 70 can-deilas! Fatg ina detga sunada, survevi la mumma Cagienard magari in detg puscheign als musicants.

Suenter la partenza dil dirigent Luis Fry surpren Giachen Rest la direcziun. Mo si'activitatad sco dirigent duev'esser da pign cuoz. Gia stenda la mort siu maun sec suenter la veta dil premurau musicant. 1888 croda el d'ina plonta alla mort. Cun cor rut e tun dolent cum-pogna la musica siu confundatur e dirigent alla fossa. Sin il vaschi da bara fuva maliau in cornet, siu instrument carezau. — Tgei frida per la petschna societad! Il cassier della musica dat 20 frs. al plevon per far dil bien per l'olma digl amitg carezau. — Quei mument trest e critic surpren il giuven commember Pieder Antoni Lombriser da Fluttginas (1860—1948) il posteriur mistral della Cadi (1909—1913) il guvernagl della musica per 10 onns. P. A. Lombriser ha buca mo giu gronds merets per la musica — aunc pli gronds per il cant sacral e profan en Trun. Dirigent plein entusiassem dil chor cecilian e dil chor viril, ha mistral Lombriser contribuiu essenzialmein alla veta cultura-lla e recreativa della vischnaunca da Trun.

Nos dirigents scolasts

En nossas relaziuns savein nus strusch quintar cun musicists da professiun sco dirigents da nossas societads da musica e cant e sco organists. Dapertut, pon ins dir, ein ils scolasts quels che surprendan quellas funcziuns.

A Trun ei — quei ch'appartegn la musica — scolast Rest Collenberg da Morissen (1874—1936) staus quel che ha all'entschatta dil tschentaner propri inauguru la retscha dils scolasts dirigents della musica, tochen oz buca interrutta pli. Rest Collenberg vegn sco scolast a Rabius. Enconuschents ch'el ei sco musicant sut-offizier e famus cornetist, anfla el prest contact cun la musica a Trun. 1902 surpren el definitivamein la direcziun. 1907 vegn Rest Collenberg elegius scolast della scola reala circuitala della Cadi (fund. 1881) e salva

quella tochen 1913. Secoloaus a Trun, sa el sededigar ton pli intensivamein alla musica e daventa l'olma della societad. El aulza e promova quella cun dar ad ella 1903 la empremas statutas «modernas» che bastan tochen 1929.

In dils gronds merets da Collenberg ei ch'el ha procurau alla societad in'Instrumentaziun nova propi da qualidad d'ina fabrica da Königsgrätz (Tschechoslovachia). Il cudisch da quens muossa treis postas pagadas persuenter en la summa totala da 1294 frs. Il diember dils instruments ei a nus buca enconuschents. Collenberg scriva — po ins dir tut — sez las notas per ses musicants. Cudischs plein notas — en bellezia scartira — dattan aunc oz perdetga d'immensa lavur. Mintgaton compona C. era sez in marsch ed emprova ora quel cun sia musica. Quella fritgeivla e per la societad decisiva activitad cuozza da 1898—1923, pia in quart tschentaner. Cun il survetsch da scola banduna Rest Collenberg 1923 era la musica e secollochescha puspei a Rabius, la patria da sia consorta. Da leu anora persequite-scha el cun viv interess tochen la mort il svilup da sia cara musica a Trun.

Igl ei ils onns che Trun seprepara per la festivitat giubilara dil 5avel centenari della Ligia grischa, 1424—1924. Beinsavend che quella festivitat damondi grondas prestaziuns dellas societads, tscherca ins in scolast en cumpleina forza e qualificaus per cant e musica. L'elecziun croda sin scolast Leonz Vogel da Zir (1894—1962). El — in nativ tudestg — surpren la scola superiura a Trun-vitg, musica e chor viril. Scolast Vogel ademplescha siu pensum cuntentei-vlamein ed ha era ses merets per la societad da musica. El resta a Trun tochen 1928 per lu surprender ina scola en sia vischnaunca.

La societad da musica ei ventireivla da quella ga anflar in capavel dirigent en sias atgnas retschas. Il musicant Josef Decurtins-Friberg (1876—1959), selvicultur communal, commember della musica dapi 1897 e vicedirigent sut Collenberg e Vogel, ei il dirigent predestinau. Jos. Decurtins ha giu frequentau il seminari da scolast a Cuera. Ina greva malsogna impedescha la conclusiun dils studis Aschia astgein nus tonaton era tschentar el en retscha cun ils scolasts dirigents. Gronds ein stai ses merets per la musica e buca meins gronds sco organist della baselgia parochiala s. Martin e da Nossa-dunna della Glisch. Dad el — quei um mudest e tgeu — seregurdein nus cun gronda renconuschentscha e veneraziun speciala.

Varga 40 onns commember, biars onns vice-dirigent e dirigent, vegn el stauchels e surdat bugen la bitgetta a scolast Gieri Foppa da Vignogn igl onn 1938.

Cun Foppa entscheiva il trio dils dirigents aunc vivents. Gieri Foppa, enconuschents sco capavel instrukter d'ina musica militara el

Musica Trun 1880

Retscha sisum: Maisch Toni Lombriser, Gravas, fundatur; Sep. Ant. Wolf; Giach. Ant. Lombriser, Flutginas.

Retscha amiez: Ildefons Decurtins, Gravas, fundatur; Giachen Rest. Cagienard, Pustget, fundatur; Maisch Toni Lombriser, Zignau.

Retscha giudem: Pieder Antoni Lombriser, Flutginas (Mistral); Giachen Martin Curschellas, Pustget, fundatur; Martin Anselm Demund, Darvella.

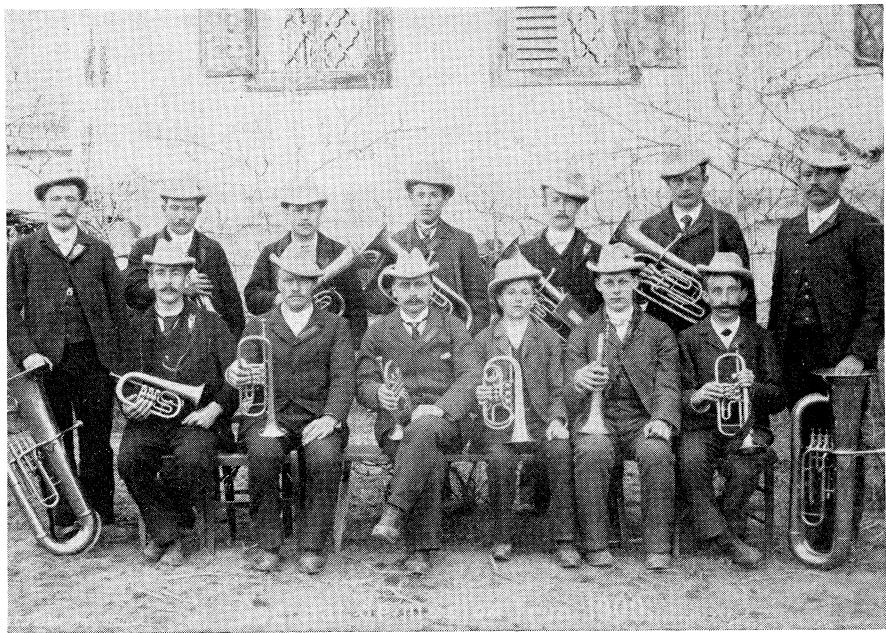
grad da sergent, porta cun sesez tut las premissas per dar alla musica da Trun novs impuls ed alzar sias prestaziuns. Quei ei era il cass. Foppa capescha d'entusiasmar ses musicants ed ha plascher da menar la societad da success a success. Mo nuidis accepta la musica da Trun 1943 la demissiun da siu carezau dirigen, che schava encrescher per la biala Lumnezia.

Puspei ha la musica fortuna. Il giuven scolast e commember activ, Eduard Lombriser da Zignau-Tiraun, passa curaschusamein en la largia e surpren la direcziun. Sia capacitat sefa ladinamein valer e sia premura ei nunstunclenteivla. Nies Eduard slarga cun cuors per giuvens las retschas dils musicants e gida a procurar ina nova instrumentazion igl onn 1947/48. Sias prestaziuns cun ses fideiveis e capavels musicants ein admirablas. Da quels onns enneu dumba la societad da musica Trun denter las meglieres da sia categoria. — Mo era quellas bialas relaziuns cuozzan buca semper. 1960 banduna scolast secundar Ed. Lombriser la scola, musica e vischnaunca per surprender ina piazza da scolast a Laufen BE. Tut consterni prendan ils musicants e vischins cun in'impressiunonta festividat cumiau dil partent e da sia famiglia. Mo nies bien Eduard ei memia attaschaus a sia musica, ch'el savess emblidar quella dil tut. Il mument che nus scrivin quellas lingias savein nus, ch'el ei vid il componer ina produzion festiva cun musica e cant sco numera principala per il concert giubilar. Co savess el festivar meglier il centenari cun nus che sin quella moda?

Ed ussa aunc il tierz: scolast Carli Scherrer, igl actual dirigen. Suenter la partenza dil dirigen Ed. Lombriser sesanfla la musica da Trun en in grev abandun, ni detg autruisa, en ina crisa sco mintga societad da liunga veta sto quintar ina ga ni l'autra. Igl ei per il giuven scolast Scherrer nuota lev da surprender la jerta pulpida da siu antecessur. «Po la musica da Trun mantener siu nivo — ni sto ella entscheiver giu funs a crescher cun las habilitass dil niev dirigen?» Aschia dumandav'ins en ed ord Trun. Cun sia capacitat solida e nundetga premura, cun siu mudest e curteseivel cunfar, eis ei al Carli reussiu da tener ensemens la societad ed aunc dapli: da mantener il nivo contonschiu. Mussaments: ils famus concerts dils davos onns ed ils bials resultats contonschi a fiastas da musica districtualas e cantunalas.

Sin la sava dil secund centenari giavischein nus al dirigen Carli Scherer ch'el possi empallar sia societad cun success e satisfacziun aunc in detg tschancun viaden en quel.

Cun quei ei nossa survista — summarica e munglusa ch'ella ei — atgnamein alla fin. Ei resta mo aunc d'allegar in pèr spartas specialas e statisticas etc. per dar empau variaziun a nossa scartiretta festiva.

Musica Trun 1900

Sin peis da seniester a dretg: Sep Vic Spescha, Darvella — Gieri Candreia — Alex. Wolf — Franz Spescha, Gravas — Ludivic Decurtins, Clius — Giuli Giger — Anton Tomaschett, Campliun.

Sesan, seniester a dretg: Josef Decurtins, Clius — Mudest Tomaszschett, Campliun — Cristian Collenberg, dirigent — Martin Casanova, Cumadé — Martin Demont — Scolast Giachen Carigiet, Dar din.

La communitad e la musica

Neu e neu han persunas privatas da Trun — e schizun d'ordeifer — giu gronda simpatia per la musica. Quei demuossa gia la collecta fatga cun caschun della fundaziun, menziunada gia pli baul. E quella cadeina da donaturs e benefacturs ei mai stada interrutta e mai ida a fin. Possi quasi restar aschia.

Mo era la vischernaunca sco tala ha buca schau engaldir la societad e segidau cun quella. Nus havein gia allegau la donazion dell'entschatta en fuorma d'in diember clofters lenna. Cun caschun dell'emprema uniformaziun conceda la vischernaunca alla musica ina biala condotta lenna en igl uaul da Rensch, ch'ils commembers han sez luvrau si da lavur cumina e mess a bov. Dapi biars onns dat la cassa communalia alla musica ina contribuziun da 400.— frs. — a condiziun che quella coopereschi era alla fiesta da pardananza a Zignau, la dumengia dil s. Scapulier. — Era ha la vischernaunca segidau cun caschun della nova instrumentaziun digl onn 1947.

Quella gronda simpatia ha la musica remunerata cun sias prestazioni q. v. d. cun star fideivla a siu intent e scopo, francai en § 1 da sias statutas: Fin e mira della societad ei, cultivar la musica instrumentalia ed entras producziuns musicalas embellir fiastas religiusas e profanas, sco era promover la buna harmonia en societad.»

Da quei principi ei nossa musica — da nies saver — mai sviada — e vegn speranza era mai a sviar. Lu ha ella adempliu siu pensum cultural en vischernaunca.

Ord l'activitat della societad

Avon nus stat ina liunga gliesta da concerts e teaters dapi 1922, igl onn che la societad meina onn per onn ina cronica fetg detagliada siu operar. Da prender si quella entriramein en questa cronica, sa buc esser raschieni. Nus stuein mo admirar il diember da quellas producziuns sper las ordinarias: fiastas religiusas e profanas, patrioticas, legreivlas, funeralas etc. etc. — La musica ha adina sesprau da cun sias producziuns delectar ils auditurs ed aspectatur — buca mo cun buna musica, mobein era cun biala humoristica, sco mintgatton era cun producziuns dramaticas pli pretensiusas. — Buca darar ha ella avon onns mess la peisa sin il teater humoristic popular. Sco emprema societad romontscha ha ella produciu in entir diember dils bials ed adattai tocs en treis acts digl enconuscent scribent glarunes Caspar Freuler a Glaruna, che ein silsuenter vegni dai sin diember

Musica Trun 1917

Retscha davon da seniester a dretg: Ludivic Decurtins — Felix Job — Francesctg Decurtins — Chr. Collenberg, dirigent — Simeon Lechmann — Josef Decurtins — Scolast Tum. Fidel Quinter — Giachen Luregn Lombriser.

Retscha amiez da seniester a dretg: Giachen Demont — Gion Ant. Cagienard — Mudest Albrecht — Mudest Tomaschett.

Retscha davos da seniester a dretg: Alex. Decurtins — Giuachin Pajarola — Benedetg Albin — Giach. Tum. Pajarola — Alois Tomaschett — Sep Bistgaun Cavegn — Ludivic Lombriser

tribunas romontschas. Nus numnein mo: In legreivel scuntrar quen 1929 — L'emprema numera 1931 — Il caposittur 1936 — In crap giud il cor 1937 — In streh tras il quen 1949 — Lappun — arv'ils égls 1952 — tuts preparai per la tribuna romontscha d'in commembar activ della musica da Trun.

Era da ovras dramaticas pli difficultusas ha la musica ina ga ni l'autra nuota schau stermentar e dau cun success: 1921 Cuolpa e penitenzia, 4 acts, da C. Haefeli/Gion Cadieli — 1922 Abellino, 5 acts, da P. E. Frey/Gion Cadieli — 1942 Silvan Colani, 5 acts, C. A. Angst/L. Fontana.

Da cuminanza cun il chor viril Trun, cun il qual la musica ha adina giu bunas ed amicablas relaziuns, ha la societad dau ils suandonts dramas: 1938 Il zennet da s. Gioder, 5 acts, da O. Kaiser/G. Vincenz — 1943 Marignano — 5 acts, da C. Wiegand/G. Vincenz — 1945 La vusch della patria, 3 acts cun cant e musica da Zermatten/C. Fry — 1948 il fravi della libertad, 7 maletgs da J. Muff/G. Vincenz.

Uniformaziuns e bandiera

1929 procura la societad l'emprema uniforma per ses 23 commembers, fatga dil meister-cusunz Anton Riedi Trun ord teila della fabrica da ponn e vestgadira a Trun. Quella han ils musicants purtau tochen 1951. Carschida che la societad fuva ussa considerabla mein, vegn mess neu la secunda e quei per 44 commembers. Quella ga surpren «nossa» fabrica l'entira furniziu. En quella bellezia uniforma sepresenta la musica alla fiesta cant. da musica a Tavau, fagend leu furore — ton cun l'uniforma sco cun sias prestaziuns. Ed uonn, igl onn dil centenari, fa la societad parada en siu tierz vestgiu da fiastas — puspei della «Fabrica». Co quella vesa ora savein nus quei mument aunc buc.

La bandiera existenta — l'emprema della societad — datescha digl onn 1939, dil giubileum da 75 onns. — Per il project della bandiera sevolv'ins a nies pictur-artist Aluis Carigiet a Turitg, gia lu enconuschents e renomaus e sin via alla perfecziun d'in artist da num e pum. Ord plirs motivs pusseivels per ina bandiera da musicants, elegia igl artist in motiv original da Trun: Il crest d'Acladira cun la via en carauns viasi viers igl enconuschent sanctuari da pelegrinadi da Nossadunna della Glisch.

Possi quei emblem e motiv exaltont esser il muossavia per nos musicants en tut lur far e demanar era en il secund tschentaner.

1929 Emprema uniformaziun

1952 Secunda uniformaziun

Ordeifer ils cunfins

Da vegl enneu ha nossa musica fatg enqual sbargat sur ses cunfins — seigi quei per renconuschientscha dell'activitat dils commembbers e per recreaziun, seigi quei per emprender d'enconuscher meglie nostra biala patria ni per s'entuppar en amicezia cun ina musica vischina ni era pli allontanada per assister e segidar tier ina occasiun festiva: giubileums, inauguraziuns bandiera ni uniformas etc. etc. — L'emprema excursiun che nus havein festisau ha la musica fatg en Val Sumvitg 1884, fagend la spesa da 29.10 frs. Cun caschun della fiasta da cant a Vella 1900 representan era buca meins che 5 musicas instrumentalas, sper quellas da Vrin, Glion, Pitasch e Rabius era quella da Trun cun ses 13 commembbers. Quellas hagien cun lur producziuns raccoltau «general applaus». — 1922 va la musica puspei en Lumnezia, cumpignond il chor cecilian Trun alla Fiasta ceciliana lumneziana a Vella. — Igl october dil medem onn serenda ella a Sumvitg per undrar leu il mistral reg. Gieri Cajacob ed auters da ses amitgs e fauturs. — 1924 s'entauppa ella a Mustér cun la musica da leu per cultivar l'amicezia denter quellas duas societads. — 1928 legra la societat nos vischins da Schlans cun in concert public. — L'emprema, pli gronda excursiun, meina la musica — ensemble cun il chor viril Trun — per in pèr dis a Lucern, ils 28 e 29 da zercladur 1931 — L'excursiun digl onn 1934 meina ils musicants en la biala val Tujetsch, a Sedrun e 1942 admira ella nostra val da Breil anora. — 1947 fa la musica ina viseta ad Andermatt, 1949 a Li-giaun, 1951 a Flem, per igl anniversari da 75 onns della musica da leu cun inauguriun d'ina bandiera, 1952 puspei a Breil, 1953, ils 4 e 5 da fenadur il secund viadi a Lucern. Il medem onn visetan nos musicants las musicas vischinas da Rabius e Surrein (nova uniformaziun). 1954 ein els envidai a Cuera all'inauguriun della nova uniformaziun della musica dil marcau «Harmonie», nua che la musica da Trun producescha cun bravura e per smarvegl digl auditori la «Finlandia» da Jean Sibelius. — 1957 croda puspei il temps per ina excursiun pli gronda. Quella gada va ei en la Svizra franzosa, a Losanna e Friburg. — 1960 festivescha la musica da Rabius siu giubileum da 25 onns. Secapescha ch'era la musica da Trun fa part della fiasta della giubilara vischina sco ella haveva separicipau della festivitat dell'inauguriun dell'uniforma dils musicants da Danis-Tavanasa 1959. — Per sia davosa excursiun digl emprem tschentaner elegia la musica igl exterior e serenda ils 8 e 9 da zercladur 1961 a Constanza. — Quellas «scappadas» ora el mund vischin ni lontan ein aunc a biars dils participonts en buna memoria.

Fiestas da musica

frequentadas tochen ussa

a) *cantunala*s: Vaz-sut 1923 — Pontresina 1926 — Domat 1937 — Tavau 1951 — Mustér 1955 — Cuera 1959 — s. Murezi 1963.

b) *districtualas*: Glion 1925 (di da musica) — Mustér 1929 — Trun 1932 — Rueun 1935 — Glion 1938 — Mustér 1948 — Trun 1952 — Glion 1958 — Trin 1961.

Talas occasiuns ein adina dis d'examen per ina societad. Pér sil palancau da concurrenza sa ella propi demonstrar sia capacitad. — Modests mo cuntenteivels ils resultats dellas empremas s'entuppadas en concurrenza, ha la societad giubilara continuadamein augmentau sias prestaziuns e success. Quest mument stat ella en in rang respec-tau en la retscha da sias collegas sil palancau cantunal.

Domino, Glion

**schubergiar chemic, tenscheria
e reparaturas**

Plazza della staziun — Tel. 086 7 18 22

serecamonda gentilmein per tuttas lavurs de sia branscha

J. Nay-Vincenz

Nos dirigents d'honur

Josef Decurtins-Friberg, nominaus 1938, † 1959.

Scolast Gieri Foppa, Vignogn, nominaus ils 30 da november 1943;

Scolast sec. Eduard Lombriser, Trun/Laufen BE, nominaus ils 21 da matg 1960.

Nos veterans federrals

(35 e dapli onns activs. Successiun tenor alfabet)

Albin Benedetg

Albin Josef*

Decurtins Ludivig † 1955

Decurtins-Friberg Josef † 1959

Decurtins Aluis*

Demont Giachen

Guldmann Hans

Lombriser Giachen Luregn † 1957

Mirer Rest Antoni *

Quinter Gieri Giusep*

Nos veterans cantunals

(25 tochen 35 onns activs. Successiun tenor alfabet)

Alig Giachen Fidel

Cavegn Sep Bistgaun

Demont Martin † 1947

Lombriser Eduard, v. dirigent

Maissen-Genelin Aluis † 1946

Pajarola Giuachin

Schmed Aluis

Vincenz Gieri

Vinzens Gion*

Weber Cristian*

---

* aunc oz activs

Svilup dil diember da commembers activs

1864	:	7 commembers fundaturs
1874	:	7 commembers
1884	:	9 commembers
1894	:	10 commembers
1904	:	13 commembers
1914	:	19 commembers
1924	:	28 commembers
1934	:	27 commembers
1944	:	29 commembers
1954	:	41 commembers
1964	:	48 commembers

Wir empfehlen uns für alle elektr. Installationen
und Apparatelieferungen

EWBO

Ilanz — Trun — Disentis

Fiesta cantunala da musica a Tavau 1951

Remas da regurdientscha da G. V.

Far ir en rema quei eveniment,
Gliez fa pilver empau stermert.
Sch'ei fuss er mo zaontas brustgas,
Ni meglier detg, aunc bunas crustas.

Lein empruar da cheu francar,
Il principal reviver schar,
Per il futur saver salvar
Ed en la cronica conservar.

50 onns gl'ei uss vargau
Ch'in'unun ins ha fundau
Da musica digl entir cantun,
Da nies grond e bi Grischun.

Da festivar gl'eveniment,
Ad uras han ins endament.
Las musicas hans ins lu clamau,
Da far fiesta si Tavau.

Ils da Trun ein nuota maufers
D'er'puspei far scols auters,
Han zuar mo pauca «rascha»,
Mo perquei tonpli curascha.

Han gest mess neu las uniformas,
Suenter las davosas normas,
Per dumengi'alva purtau gl'emprem
Ed il quet va si scol fem.

Ded ir aschia si Tavau,
Gliez ei pilver mo pauc ughiau.
Finfatg, nus essan ils pli bials,
En novas plemas, fins utschals.

E l'uvertura vein scudiu,
Quei sa buc esser tut falliu.
Empruau il marsch vein buca meins
Da Campliun tochen o Lumneins.

Uss arrivan quels gronds dis,
Ils 9 e 10 dil meins sis.
Svanir mai leva igl unviern,
Stuiu refierer — leis far curvien?

Igl ei la sonda, bein marvegli
Tut sin Cadruvi dat cavegl.
La colonna prest formada,
Avon gl'«Ischi» ei sepustada.

Saperlot — tgei biala roscha,
Tut en gala cheu seporscha.
Gie, pilver, tut flots e fins
S'ei luvrers ni contadins.

Per comiau in marsch rebatta,
E leventa enqual matta.
Gie, aunc biars seglian en pei,
E sin fenestra ein vonzei.

Il losch til tral vitg camina,
La bandiera davon balina.
Bandirel fa il mistral,
Quei sepren o nuota mal.

O s. Onna ei dus camius,
Plaz per tut — er'bumbarduns.
Tut selegra, ha plascher,
In tec meins la viafier.

Quels carruns, cun tgei fermezia,
Tras nossa val, o tgei bellezia,
Caminan ussa cun benzin,
Enviers il liug de nies destin.

Varghein Glion, Flem, la capitala,
Tgi less dir la sei ca biala?
Al Signeradi, la Portenza
Er'fagein la reverenza.

Alla societad da musica da Trun, la valenta giubilara da 100 onns, gratulein nus sinceramein per sia fiasta commemorativa e giavischein in bien e prospereivel viadi el secund tschentaner!

En renconuschientscha e respect seregurdein nus dals fundaturs e dals musicants, ils quals ein el decouors da 10 decennis sesacrificai e sestentai per la biala cultura musicala en vitg e vischnaunca, sco era a tuts quels che serimnan era el futur en retschas serradas sut la bandiera musicala egl ideal survetsch de Diu, della patria e dil pievel!

Possien Vossas melodias delectar las generaziuns vengnentas schi ditg sco cuolms e vals stattan! Viva la musica! Viva la Grischa!

Engraziond serecamonda

Stampa Romontscha Mustér

Allas endisch ed empau,
Arrivein nus a Tavau.
La fiasta veva già entschiet.
Mo glieud ei fuva mo in triep.

Denton nus mein lu a gentà
Per nossa forza recuvrà.
Flots hotels, ch'ins ha fatg tgunsch
Mo fuva ei empau da lunsch.

Beingleiti arriva lu il «cap»
Ei sgola giu dil cor in crap.
Allas duas van sin tribun,
Pront ils musicants da Trun.

L'aur'ei biala, il sulegl ri,
Vul gidar tier il tschupi.
In maletg, pilver stupent,
Ei zun nuot da ver sterment.

Igl Eduard il maun uss aulza,
Ed il tun magnific saulta,
Sur la piazza sur il vitg,
Viers il cuolm, tochen sil spitg.

Tuts ein ruasseivels, decidiu,
Perquei ch'ei vevan bein empriu.
Pilver, ei tuna fetg e bein,
Viado el clar dil tschiel serein.

Gl'ei uss vargau, franc bein gartiau
Ils derschaders han mo pauc nudau.
Satisfatgs bandunan il tribun,
Uss'ils musicants da Trun.

Han fatg fiasta quella sera,
Pilver, ei fuvan bein uera,
Scriver quei tut, bein, verdeivel,
Gliez fuss bia, strusch pusseivel.

Mo il til da gl'auter di,
Senza dubi, gl'ei stau bi.
Leu han saviu splenghià
E pli che tuts parada fà.

En monduras admirai
Sin la piazza returnai,
Per guder cul pievelun,
Fiasta gronda dil Grischun.

Schi bi sco gl'ei, ei varga tut,
Encunter nus havein zun nuot.
Nus stuein aunc oz gie ir tiels nos,
Lein buc esser Gions davos.

Gl'ei uss finiu, ti saferment,
Il cor uss batta, fa sterment.
Il rapport dat ussa part,
Co gl'ei iu da nossa vart.

Tgei surpresa quei ei stau,
Cu ins ha communicau:
Ils musicants da Trun
Culs emprems ein sin pantun!

La bandiera lu sesbassa,
Per retscheiver della matta,
Las arbagias deauradas,
Quei ha dau detgas scaldadas.

Suenter stentas e fadigias
Obteniu «han bialas spigias»,
Quei per franc ei stau plascher
Gie schi grond, ch'ins po strusch crer.

Vein lu er'giu veterans
Treis schizun — lu gronds e bials.
Giachen, Hans ed er'il Gieri,
Cheu in tec lein aunc star eri.

Ad els zun fetglein gratular,
Per lur premura engraziar.
Ch'ei tegnien vinavon stendiu,
Schegie ch'ei han già fatg il siu.

Ed uss si — en ils camius,
Tuts — vus valerus campius.
Si Trun per franc ei spetgan vess,
Tut il resultat saver vuless.

Tard la notg lu arrivai,
D'in grond pievel salidai,
Tut selegra dil success
E gratular da cor vuless.

Ed ussa vi zacu calar,
Da pli ditg cheu paterlar.
D'in eveniment mo in tec spema,
Mess en mia paupra rema.

Per tuttas lavurs
d'installaziuns sanitaras
Conducts d'aua
Lavurs de serrer

Toni Decurtins, Zignau-Trun

Installaziuns

Telefon 7 61 67

Filiala a Sursaissa: Tel. 7 22 12

Musicants

Canzun da Sur plevon Gion Cadieli (1876—1952), dedicada alla musica
da Trun 1925.

Tier ina biala fiasta
Nus essan radunai,
Buiu havein ch'ei basta,
Mo seit vein pir che mai.
Perquei ustier, va tier la buot
E port'a nus aunc in daguot:

Il vin fa buna bucca
Formescha bein ils tuns,
Ch'els seglian sco giud rucca
En fermis e leghers spruns.
Perquei ustier . . . .

Il bombardon las hottas
Tegn ferm sco il mistral,
Sch'el vesa sper las notas
In tgiembel plein buccal.
Perquei ustier . . . .

Ils posaunist quels sunan,
Ch'ils mirs da Jeriho
Danovamein sbalunan,
Sch'els beiban mordio.
Perquei ustier . . . .

Il losch trumbetter letga
La bucca incuntin
E sia lieunga schetga
Sto el bugnar cun vin.
Perquei ustier . . . .

Dein horns far melodía
Sche drovan els in sitg,
Ch'ei vesan strusch la via
Che meina tras il vitg.
Perquei ustier . . . .

Insumma nus adina
Havein zun gronda seit,
Seig'ei sulegl ni glina
Po'i esser cauld ni freid.
Perquei ustier . . . .

Musica matutina

Cantada festiva per chor mischedau cun
accumpognament da musica instr.

Componist: Eduard Lombriser

Poet: Alfons Vinzens

Dirigent: Carli Scherrer

Notg profunda, notg tut stgira
rasa grev manti sur vals;
notg enzuglia en pitgira
biars plironts, pupratschs mortals.

Brausel ord stgiraglia grischa
sco igl egl dil Bab divin
mo aunc ina steila glischa
per gia prest glischar a fin.

Grev, grev, squetscha passadetgna
enzugliad'el stgir amar.
Viva ei l'encarschadetgna
de vuler intrar al clar.

O mira, leuora,
odem nossa val
semuossa l'aurora,
tarmett'in vasal:
in radi schi fleivel,
schi levs sc'in suspir,
in radi legreivel
che rumpa il stgir,
sur pezzas segeina,
salida la val,
dedesta luscheina
a cant triumfal:

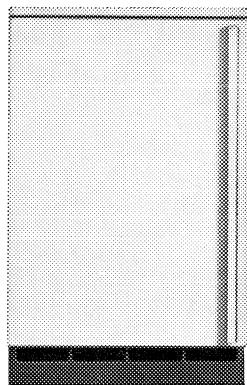
Glisch dil bi, di
vegnas uss, ti?
Porta amur
tras ti'ardur!
Segner, miu Diu,
ch'has mei scaffiu,
lai mi sclarir
uss tiu surrir!

Leuora compara
 l'aurora schi cara.
 Ils radis tramognan
 las aultas muntognas,
 sestentan, sepeglian,
 vid tschiel secavegian
 sco lieungas de fiug.
 Il tschiel ei en flomma —
 ei **mo** ina flomma —
 Ei brisch a glisch
 e sbrenzla, tarlischa:
 Quest'ura splendura
 grondiusa aurura:
 Dil Segner sogn riug!

Glisch dun a ti,
 ch'audas a mi
 Porschel amur
 tras la aurur.
 Sundel tiu Diu,
 hai tei scaffiu,
 laschel scalarir
 tei miu surrir.

Natira respira
 en nova ventira.
 Gl'uaul sededessta,
 la val e la cresta.
 Lodal'e luscheina
 tras l'aria sereina
 salidan l'aurur.
 E l'olma bitschada
 d'amur regalada
 encuer'en premura
 la glisch che splendura.
 La laud'en faviala
 la glisch celestialia:
 Nies Diu e Signur.

Segner grazius,
 Glisch das a nus.
 Tia amur
 ei noss'aurur.
 Laud a Ti schein,
 lein fermamein
 crer e sperar,
 Tei carezar!

Modernas frestgeras

en scadina grondezia

Dumandei cussegli
nunligiont

Venzin, Cadruvi u. Co., Interresa electrica

T r u n
tel. 7 61 51

G l i o n
tel. 7 19 33

100 onns musica Trun 1864—1964

Representaziun giubilara en 5 maletgs

cun cooperaziun d'in cronist

da Gieri Vincenz, ant. commember e veteran cantonal da musica

Cuntegn:

1. maletg: La fundaziun seprepara il matg 1864.
  2. maletg: La fundaziun ei reussida. — 7 commembers fan part della giuvna musica. — Emprema radunonza generala cun rendaquer, ils 2 d'avrel 1866 giun Pstget.
  3. maletg: Biars onns pli tard. — Duei la musica metter neu statutas ed ina nova instrumentazion?
  4. maletg: Radunonza generala dils 1928. C Conclus d'iacquistar la emprema uniformaziun e l'emprema bandiera.
  5. maletg: Act giubilar dil centenari. — La musica giubilara seprenta en la tiarza uniformaziun ed en formaziun festiva.
-

Prezis

Scartira giubilara «100 onns musica Trun» 1.50 frs.

Pindel festiv 2.— frs.

Bigliet per la representaziun giubilara «100 onns musica Trun» 3.— frs.

Parc per autos — senza taxa

Commembers activs

della Sociad de musica Trun egl onn giubilar 1946-64

<i>Num</i>	<i>Onn d'entrada</i>
1. Quinter Gieri Giusep	1926
2. Albin Sep	1927
3. Mirer Rest Antoni	1928
4. Decurtins Alois	1928
5. Vinzens Gion	1935
6. Weber Christian	1937
7. Albin Martin	1941
8. Rothmund Alfons	1942
9. Quinter Mattias	1943
10. Maissen Martin	1944
11. Alig Fridolin	1944
12. Wolf Sep	1944
13. Rothmund Gustav	1944
14. Demund Mudest, vicedirigent	1945
15. Riedi Erwin, cassier	1946
16. Demund Christoffel	1946
17. Manetsch Fidel	1946
18. Tomaschett Teofil	1946
19. Pally Albert	1946
20. Decurtins Anton	1946
21. Mazzetta Guido	1948
22. Beeli Giusep	1948
23. Flury Alfons, president	1950
24. Decurtins Vital	1954
25. Decurtins Walter	1954
26. Tuor Anton	1954
27. Decurtins Albert	1955
28. Scherrer Carli, dirigent	1955
29. Berther Augustin	1957
30. Arpagaus Gieri, actuar	1958
31. Tschuor Thomas	1959
32. Demund Augustin	1960
33. Tuor Isidor	1961
34. Chischè Giusep	1961
35. Schwarz Andreas	1961
36. Decurtins Martin	1961
37. Beer Jacob	1961

38. Albin Venanzi	1961
39. Beer Erwin	1961
40. Tuor Fidel	1961
41. Decurtins Guido	1962
42. Decurtins Gion	1962
43. Hosang Giusep	1962
44. Vinzens Pieder	1963
45. Schmed Oscar	1963
46. Tomaschett Otto	1963
47. Caduff Teofil	1963

Musicants romontschs veterans 1964

1. Federals:

Berthel Thomas, Domat
 Bieler Leonhard, Bonaduz
 Derungs Gion Antoni, Vignogn
 Derungs Hasper Antoni, Vignogn
 Dosch Giatgen Pol, dirigent, Tinizong
 Tschalèr Giacum, Razen
 Willi Christ., Domat

1. Cantonals:

Caminada Fidel, Mustér
 Dosch Teias, Tinizong
 Spescha Eduard, Andiast
 Venzin Augustin, Mustér

Jeu serecamondel per tuttas lavurs de mistregn

Toni Deflorin, Trun

Salon de coiffeur per umens e femnas e pedicura

Engraziament

*La societad de musica Trun
admetta sincer engraziament*

all'entira populaziun de Trun e contuorn ed alla vischnaunca per la simpatia demussada neu e neu a nossa societad e per il grond susteniment moral e finanzial ch'ella ha dapi la fundaziun astgau retscheiver da numerus benefacturs ed amitgs. Engraziament cordial era a tut nos amitgs che han zacu cooperau e sesanflan buca pli en nossas retschas.

Special engraziament descha a nies preziau veteran cantonal, signur mistral G. Vincenz, che ha surpriu il presidi dil comite d'organisaziun de nossa fiasta centenara. Ultra de quei ha el suenter stentusas retschericas scret questa scartira giubilara, sco era la representaziun giubilara: «100 onns musica Trun» che vegn dada la sera dil di de fiasta.

Engraziament cordial merettan il componist della cantada festiva «Musica matutina», nies nunemblideivel dirigent d'honur scol. sec. Ed. Lombriser ed il poet della viarva, scolast Alfons Vinzens.

Allas societads cooperontas ed a tuts premurai gidonters per il beinreussir de nossa fiasta giubilara admettein nus sincer engraziament, medemamein a nos inserents. Risguardei e susteni els.

*Per la societad de musica Trun
Il president: Alfons Flury*

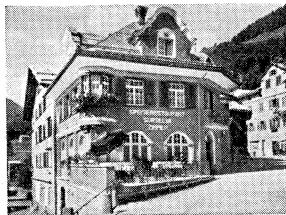

T+U **Engel** CHUR
 Grabenstr. 7   081 2 38 39
Unsere Spezialität: Auslands- u. Hochzeitsfahrten

Nus serecumandein per scadina sort

ASSICURANZA

entras l'agentura locala: **Mattias Quinter, Trun**

«Gasthaus Surselva» Mustér

- ★ Vins d'emprema classa
- ★ Renomada cuschina
- ★ El centrum dil vitg

Serecumandond gentilmein

Al. e L. Spescha-Schwarz

Telefon 7 51 57

Anton Pini, Heerbrugg SG

Musikinstrumentenbau und
 Reparaturen
 Über 30 Jahre Erfahrung

Pasterneria-conditoria Demont

Trun

Tel. 7 61 29

C A S U T T

Wir empfehlen:

unser reichhaltiges Lager
an vorzüglichen in- und
ausländischen Weinen.

Kantonsvertretung für die Mineralquellen Eglisau/Henniez/
ELM u. Eptingen
Obstverwertungsgenossenschaft Bischofs-
zell/OWG Wädenswil u. a.

Bitte verlangen Sie unsere Preislisten.

Prompte Bedienung mit unsren Autos.

Associaziun agricola de consum Zignau
e contuorn

Depot Trun e Zignau

porscha a Vus rauba de qualitad per prezis avantagius

Frars Pajarola, Trun

Negozi de vin

tel. 086 7 61 24

Gentila recumandaziun

Fritz Wyss,
Trun

Metzgerei

tel. 086 7 61 85

Filiale

RABIUS

tel. 086 7 62 36

Bekannt für feine Fleisch und Wurstwaren

Ia. Aufschnitt

Bündner Spezialitäten

Salun de Coiffeur

per umens e femnas

Alois Spescha, Trun

tel. 7 62 15

serecamonda gentilmein per tagl modern
service individual — parfumeria — cigaretas

Transports cun auto de vitgira e Jeep

Depot d'auas mineralas Unterrechtsteiner serecamonda

Lorenz Albin, Trun

tel. (086) 7 62 78

ALBERT SPIESS & CO TRUN

Mazleria e fabrica de carns

telefon 086 7 61 50

Guido Demund Trun-Darvella

fatschenta de pictur

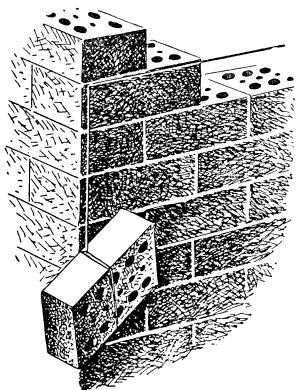
serecamonda gentilmein per tuttas lavurs de siu mistregn

Per tuts artechels de drogaria serecamonda

Drogaria Vonchristen, Trun

telefon 7 64 10

Wolf Pieder

Bauunternehmer

Trun

Musicants ed amitgs della musica!

Visitei oz — ni cun caschun — il museum sursilvan
Stanzas historicas — Rehas collecziuns ord nossa cultura!

Cuort Ligia Grischa a Trun

Entrada: 1 fr.

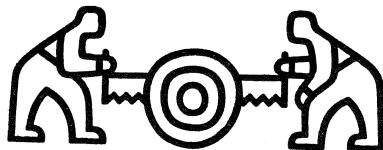

WERNER BEARTH TRUN

pictura de baghetgs e scartiras
Lavurs de tapezader, plasticas
Empizzir chemic

Luvratoris de pictur

Telefon 086 7 62 36

T. M A I S S E N

T R U N

Norbert Bearth, Trun

Scrinaria e vendita de mobilias

tel. 7 62 36

Velos e mopeds

Hans Guldemann
Trun

tel. 7 62 10

Cassa de spargn ed emprest Trun

Schec postal 70 - 1122 — telefon 7 61 81

Per Vos daners che Vus confideis a nus bonifichein nus

4% per obligaziuns de 5 onns ferm
3% sin carnets de spargn

Nus engraziein als prezai commembers e clients per la
gronda confidonza a nus demussada tochen oz e serecumandein
vinavon.

La direczion

Luvratori mecanic
Installaziuns sanitaras
Scaldaments

Hans Guldemann
Trun

tel. 7 62 10

MAGGI + CO GLION

giavischa a tuts ina biala fiasta

Frars Maissen, Trun

scrinaria e lennaria

Serecamondan per tuttas lavurs de lur clamada. Sin giavisch vegr era fatg ils necessaris plans per midadas etc.

Depot Villars

Colonialas

FRISCO: legums, fretgs
e glacé

Hans Nay-Poltera
Trun

tel. 086 7 62 32

CINEMAS GREINA RABIUS GRISCHUNA TRUN

vegn era pil futur a mussar a Vus

buns ed actuals films

Gentilmein serecamonda

Georg Darms, Glion

Gronda elecziun e prezis favoreivels anfleis Vus en mia stizun

Anton Tuor
casa de calzers
Trun

telefon 7 63 45

Ils ustiers de Trun
serecamondan
per il meglier ord
cuschina e tschaler

Tomaschett Julia	Alpina
Cavegn Sep Bistgaun	Veltlinerhalle
Frars Cagienard	Hotel Tödi
Familia Tuor	Hotel Cruna
Job Josef	Casa Job
Job Albertina	Ischi
Guldimann — Job Blandina	Ustria Pajarola

MAZZETTA & Co. AG, TRUN

Interpresa de baghiar

Telefon (086) 7 61 46

Sablun e glera

Telefon (086) 7 61 63

Serecamonda gentilmein per promta e
solida lavur.

Tut material de baghiar ei en provi-
siun per favoreivel prezi franco plaz
de baghiar

Calculaziuns e projects vegnan
elaborai